

Some results on R -duals in Hilbert spaces

Farkhondeh Takhteh¹

1. Persian Gulf University, Bushehr, Iran. Email: f.takhteh@pgu.ac.ir

---

Article Info

ABSTRACT

Article type:

Research Article

Article history:

Received: 4 June 2023

Received in revised form:

12 July 2023

Accepted: 18 July 2023

Published Online:

30 September 2023

Keywords:

Hilbert space,

Frame,

R -dual,

Riesz basis

In this paper, the concept of R -duality with respect to Riesz bases is focused. In particular, some characterizations for frames and Riesz bases in terms of their R -dual sequences with respect to Riesz bases are given.

2020 Mathematics Subject

Classification:

42C15

Cite this article: Takhteh, F. (2023). Some results on R -duals in Hilbert spaces. *Measure Algebras and Applications*, 1(1), 13–21. <http://doi.org/10.22091/MAA.2023.9523.1008>

©The Author(s).

DOI: 10.22091/MAA.2023.9523.1008

Publisher: University of Qom

Extended Abstract

Introduction

Let g be a function in $L^2(\mathbb{R})$ and a, b be two positive constants. The collection $\{E_{mb}T_{na}g\}_{m,n \in \mathbb{Z}}$ where $E_{mb}f(x) = e^{2\pi imbx}f(x)$ and $T_{na}f(x) = f(x - na)$ is called a *Gabor frame* in $L^2(\mathbb{R})$ if it is a frame for the Hilbert space $L^2(\mathbb{R})$.

Gabor frames, introduced by D. Gabor in 1946 (see [7]), have been extensively studied. One of the most important results for Gabor frames is the Ron-Shen duality principle that precisely characterizes Gabor frames. It states that for every $g \in L^2(\mathbb{R})$ and $a, b > 0$ with $ab \leq 1$, $\{E_{mb}T_{na}g\}_{m,n \in \mathbb{Z}}$ is a frame with bounds A, B for $L^2(\mathbb{R})$ if and only if $\{\frac{1}{\sqrt{ab}}E_{\frac{m}{a}}T_{\frac{n}{b}}g\}_{m,n \in \mathbb{Z}}$ is a Riesz sequence with bounds A, B .

For a generalization of the duality principle from Gabor frames to abstract frame theory, the concept of R-duality with respect to orthonormal bases was defined as follows (see [10]):

Let $(e_j)_{j \in \mathbb{N}}$ and $(h_i)_{i \in \mathbb{N}}$ be orthonormal bases for a separable Hilbert space $\mathcal{H}$. Let $(f_i)_{i \in \mathbb{N}}$ be a sequence such that for every $j \in \mathbb{N}$, $\sum_{i \in \mathbb{N}} |\langle f_i, e_j \rangle|^2 < \infty$ and

$$\omega_j^f := \sum_{i \in \mathbb{N}} \langle f_i, e_j \rangle h_i.$$

The sequence $(\omega_j^f)_{j \in \mathbb{N}}$ is called the R-dual sequence of $(f_i)_{i \in \mathbb{N}}$ with respect to $(e_j)_{j \in \mathbb{N}}$ and $(h_i)_{i \in \mathbb{N}}$.

Conclusion

The main results of this paper are:

Theorem 0.1. *Assume that $\mathcal{I}$ is a subset of $\mathbb{N}$. Let $(e_j)_{j \in \mathcal{I}}$ and $(h_i)_{i \in \mathcal{I}}$ be Riesz bases in $\mathcal{H}$ and $(f_i)_{i \in \mathcal{I}}$ be a sequence such that $\sum_{i \in \mathcal{I}} |\langle f_i, e_j \rangle|^2 < \infty$, for every $j \in \mathcal{I}$. Then, the following statements hold:*

1. *For every $i \in \mathcal{I}$*

$$f_i = \sum_{j \in \mathcal{I}} \langle \omega_j^f, \tilde{h}_i \rangle \tilde{e}_j,$$

where $(\tilde{e}_j)_{j \in \mathcal{I}}$ and $(\tilde{h}_i)_{i \in \mathcal{I}}$ are the canonical dual frames of $(e_j)_{j \in \mathcal{I}}$ and $(h_i)_{i \in \mathcal{I}}$, respectively.

2. *$(f_i)_{i \in \mathcal{I}}$ is the R-dual sequence of $(\omega_j^f)_{j \in \mathcal{I}}$ with respect to $(\tilde{h}_i)_{i \in \mathcal{I}}$ and $(\tilde{e}_j)_{j \in \mathcal{I}}$.*

Theorem 0.2. *Let $(f_i)_{i \in \mathcal{I}}$ be a Bessel sequence with Bessel bound A , $(h_i)_{i \in \mathcal{I}}$ and $(e_j)_{j \in \mathcal{I}}$ be Riesz bases in $\mathcal{H}$ and M be defined as*

$$M : \mathcal{H} \rightarrow \mathcal{H}$$

$$M(f) = \sum_{i \in \mathcal{I}} \langle f_i, f \rangle h_i.$$

If $(\omega_j^f)_{j \in \mathcal{I}}$ is the R-dual of $(f_i)_{i \in \mathcal{I}}$ with respect to $(h_i)_{i \in \mathcal{I}}$ and $(e_j)_{j \in \mathcal{I}}$, then $(\omega_j^f)_{j \in \mathcal{I}}$ is a Bessel sequence in $\mathcal{H}$. Moreover, the following statements are equivalent:

1. *$R(M)$ is closed and M is injective.*

2. M is bounded below.
3. $(f_i)_{i \in \mathcal{I}}$ is a frame in $\mathcal{H}$.

Theorem 0.3. Let $(f_i)_{i \in \mathcal{I}}$ be a Bessel sequence in $\mathcal{H}$ and let $(h_i)_{i \in \mathcal{I}}$ be a Riesz basis in $\mathcal{H}$. Let M be

$$M : \mathcal{H} \rightarrow \mathcal{H}$$

$$M(f) = \sum_{i \in \mathcal{I}} \langle f_i, f \rangle h_i.$$

Then $M : \mathcal{H} \rightarrow \mathcal{H}$ is an invertible anti-linear map if and only if $(f_i)_{i \in \mathcal{I}}$ is a Riesz basis in $\mathcal{H}$.

Theorem 0.4. Let $\mathcal{F} = (f_i)_{i \in \mathcal{I}}$ and $\mathcal{G} = (g_i)_{i \in \mathcal{I}}$ be frames in $\mathcal{H}$ and $(h_i)_{i \in \mathcal{I}}$ and $(e_j)_{j \in \mathcal{I}}$ be Riesz bases for $\mathcal{H}$. Suppose that

$$M_1(f) = \sum_{i \in \mathcal{I}} \langle f_i, f \rangle h_i, \quad M_2(f) = \sum_{i \in \mathcal{I}} \langle g_i, f \rangle \tilde{h}_i,$$

and

$$S_{\mathcal{F}, \mathcal{G}}(f) = \sum_{i \in \mathcal{I}} \langle f, f_i \rangle g_i.$$

Then the following statements are equivalent:

1. $\mathcal{F} = (f_i)_{i \in \mathcal{I}}$ is an alternate dual frame of $\mathcal{G} = (g_i)_{i \in \mathcal{I}}$.
2. $S_{\mathcal{F}, \mathcal{G}} = S_{\mathcal{G}, \mathcal{F}} = Id_{\mathcal{H}}$.
3. $\langle M_1(e_j), M_2(\tilde{e}_k) \rangle = \delta_{jk}$ for every $j, k \in \mathcal{I}$.

نتایج در مورد R -دوگان‌ها در فضاهای هیلبرت

فرخنده تخته^۱

۱. گروه ریاضی، دانشگاه خلیج فارس، بوشهر، ایران. رایانامه: f.takhteh@pgu.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>نوع مقاله: مقاله پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۳/۱۴ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۴/۲۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۴/۲۷ تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۷/۸</p> <p>کلمات کلیدی: فضای هیلبرت، قاب، R-دوگان، پایه ریس</p> <p>رده‌بندی ریاضی: 42C15</p>	<p>در این مقاله، مفهوم R-دوگان‌های قاب‌ها در فضاهای هیلبرت را مورد مطالعه قرار می‌دهیم. به‌ویژه، R-دوگان‌های تعریف‌شده نسبت به پایه‌های ریس مورد توجه قرار می‌گیرند و ساختارسازی‌هایی از قاب‌ها و پایه‌های ریس برحسب R-دوگان‌های آن‌ها نسبت به پایه‌های ریس ارائه می‌شوند.</p>

استناد: تخته، فرخنده. (۱۴۰۲). نتایج در مورد R -دوگان‌ها در فضاهای هیلبرت. جبرهای اندازه و کاربردها، ۱(۱)، ۲۱-۱۳.
<http://doi.org/10.22091/MAA.2023.9523.1008>

ناشر: دانشگاه قم.
© نویسندگان.

۱ مقدمه

فرض کنیم g یک تابع در $L^2(\mathbb{R})$ و a, b دو عدد مثبت باشند. در این صورت، خانواده $\{EmbTnag\}_{m,n \in \mathbb{Z}}$ که در آن $Tnaf(x) = f(x - na)$ و $Emb f(x) = e^{2\pi imbx} f(x)$ یک قاب گابور نامیده می‌شود اگر آن یک قاب برای فضای هیلبرت $L^2(\mathbb{R})$ باشد.

قاب‌های گابور در سال ۱۹۴۶ توسط گابور^۱ در مرجع [۷] معرفی شدند و به‌طور وسیع مورد مطالعه قرار گرفتند، برای نمونه مراجع [۸، ۵] را مشاهده کنید.

یکی از نتایج مهم در مورد قاب‌های گابور، اصل دوگانی رن-شن^۲ است (مرجع [۹] را ملاحظه کنید) که دقیقاً قاب‌های گابور را ساختارسازی می‌کند. در واقع، بیان می‌کند که اگر $g \in L^2(\mathbb{R})$ و $a, b > 0$ با $ab \leq 1$ ، در این صورت $\{EmbTnag\}_{m,n \in \mathbb{Z}}$ یک قاب با کران‌های A, B برای $L^2(\mathbb{R})$ است اگر و فقط اگر $\{\frac{1}{\sqrt{ab}} E_m T_n g\}_{m,n \in \mathbb{Z}}$ یک دنباله ریس با کران‌های A, B باشد. برای تعمیم این اصل از قاب‌های گابور در $L^2(\mathbb{R})$ به قاب‌ها در فضای هیلبرت $\mathcal{H}$ ، مفهوم یک R -دوگان نسبت به پایه‌های متعامدیکه در [۱] معرفی شد.

فرض کنیم $\{e_j\}_{j \in \mathbb{N}}$ و $\{h_i\}_{i \in \mathbb{N}}$ پایه‌های متعامدیکه برای فضای هیلبرت $\mathcal{H}$ باشند. همچنین فرض کنیم $\{f_i\}_{i \in \mathbb{N}}$ یک دنباله در $\mathcal{H}$ باشد به‌طوری‌که به‌ازای هر $j \in \mathbb{N}$ داشته باشیم $\sum_{i \in \mathbb{N}} |\langle f_i, e_j \rangle|^2 < \infty$. در این صورت تعریف می‌کنیم $\omega_j^f := \sum_{i \in \mathbb{N}} \langle f_i, e_j \rangle h_i$ و دنباله $\{\omega_j^f\}_{j \in \mathbb{N}}$ یک R -دوگان $\{f_i\}_{i \in \mathbb{N}}$ نسبت به پایه‌های متعامدیکه $\{e_j\}_{j \in \mathbb{N}}$ و $\{h_i\}_{i \in \mathbb{N}}$ نامیده می‌شود. مفهوم R -دوگانی نسبت به پایه‌های متعامدیکه در مقالات زیادی مورد توجه قرار گرفته است، مقالات [۱]، [۲]، [۳] و [۴] را ملاحظه کنید. در این مقاله، R -دوگان‌ها نسبت به پایه‌های ریس مورد بررسی و مطالعه قرار می‌گیرند و برخی از خواص آن‌ها به دست می‌آیند.

۲ نتایج اصلی

این بخش را با مفهوم یک R -دوگان نسبت به پایه‌های ریس آغاز می‌کنیم. این مفهوم در مرجع [۱۰] ارائه شده است.

تعریف ۱.۲. فرض کنیم $\{e_j\}_{j \in I}$ و $\{h_i\}_{i \in I}$ دو پایه ریس برای $\mathcal{H}$ باشند. فرض کنیم $\{f_i\}_{i \in I}$ دنباله‌ای در $\mathcal{H}$ باشد به‌طوری‌که برای هر $j \in I$ ، $\sum_{i \in I} |\langle f_i, e_j \rangle|^2 < \infty$. در این صورت، برای $\omega_j^f := \sum_{i \in I} \langle f_i, e_j \rangle h_i$ دنباله $\{\omega_j^f\}_{j \in I}$ را یک R -دوگان برای $\{f_i\}_{i \in I}$ نسبت به $\{e_j\}_{j \in I}$ و $\{h_i\}_{i \in I}$ می‌نامیم.

دقت کنید که اگر $\{f_i\}_{i \in I}$ یک دنباله بسل باشد، آن‌گاه برای هر $j \in I$ داریم $\sum_{i \in I} |\langle f_i, e_j \rangle|^2 < \infty$. برای ارائه مطالب در این مقاله، نیازمند تعریف یک عملگر مزدوج-خطی هستیم. فرض کنیم $\{f_i\}_{i \in I}$ یک دنباله بسل در $\mathcal{H}$ با کران A و $\{h_i\}_{i \in I}$ یک پایه ریس با کران‌های $0 < B_1 \leq B_2 < \infty$ باشد. در این صورت، عملگر مزدوج-خطی $M : \mathcal{H} \rightarrow \mathcal{H}$ را به‌صورت

$$M(f) = \sum_{i \in I} \langle f_i, f \rangle h_i \quad (۱.۲)$$

تعریف می‌کنیم. این عملگر خوش‌تعریف و کران‌دار است، زیرا برای هر $f \in \mathcal{H}$ داریم

$$\|M(f)\|^2 = \left\| \sum_{i \in I} \langle f_i, f \rangle h_i \right\|^2 \leq B_2 \sum_{i \in I} |\langle f_i, f \rangle|^2 \leq AB_2 \|f\|^2$$

لذا

$$\|M\| \leq \sqrt{AB_2}.$$

الحاقی M یعنی M^* یک عملگر مزدوج-خطی به‌صورت زیر است

$$\langle M^*(f), g \rangle = \langle M(g), f \rangle$$

¹Gabor

²Ron-Shen

(مرجع [۶] را ملاحظه کنید). بنابراین برای هر $f, g \in \mathcal{H}$ داریم:

$$\begin{aligned} \langle M^*f, g \rangle &= \langle Mg, f \rangle = \left\langle \sum_{i \in I} \langle f_i, g \rangle h_i, f \right\rangle \\ &= \sum_{i \in I} \langle h_i, f \rangle \langle f_i, g \rangle = \left\langle \sum_{i \in I} \langle h_i, f \rangle f_i, g \right\rangle, \end{aligned}$$

بنابراین

$$M^*f = \sum_{i \in I} \langle h_i, f \rangle f_i.$$

ملاحظه ۲.۲. فرض کنیم $\{f_i\}_{i \in I}$ یک دنبالهٔ بسل، $\{e_j\}_{j \in I}$ و $\{h_i\}_{i \in I}$ دو پایهٔ ریس برای $\mathcal{H}$ باشند. در این صورت، اگر M عملگر تعریف شده در (۱.۲) باشد، آن گاه $M(e_j) = \sum_{i \in I} \langle f_i, e_j \rangle h_i$ ، لذا $\omega_j^f = M(e_j)$ پس $\{M(e_j)\}_{j \in I}$ یک R -دوگان $\{f_i\}_{i \in I}$ نسبت به $\{e_j\}_{j \in I}$ و $\{h_i\}_{i \in I}$ است.

در قضیهٔ زیر، الگوریتمی را معرفی می‌کنیم که $\{f_i\}_{i \in I}$ را بر حسب یک R -دوگانش نسبت به پایه‌های ریس نمایش دهد (مراجع [۱۲، ۱] را ملاحظه کنید).

قضیه ۳.۲. فرض کنیم $\{e_j\}_{j \in I}$ و $\{h_i\}_{i \in I}$ دو پایهٔ ریس برای $\mathcal{H}$ باشند و $\{f_i\}_{i \in I}$ دنباله‌ای در $\mathcal{H}$ باشد به طوری که برای هر $j \in I$ داشته باشیم $\sum_{i \in I} |\langle f_i, e_j \rangle|^2 < \infty$. در این صورت، شرایط زیر برقرار هستند:

(الف) برای هر $i \in I$ داریم:

$$f_i = \sum_{j \in I} \langle \omega_j^f, \tilde{h}_i \rangle \tilde{e}_j,$$

که در آن، $\{\tilde{e}_j\}_{j \in I}$ و $\{\tilde{h}_i\}_{i \in I}$ به ترتیب دوگان‌های کانونی $\{e_j\}_{j \in I}$ و $\{h_i\}_{i \in I}$ هستند.

(ب) $\{f_i\}_{i \in I}$ یک R -دوگان $\{\omega_j^f\}_{j \in I}$ نسبت به $\{\tilde{h}_i\}_{i \in I}$ و $\{\tilde{e}_j\}_{j \in I}$ است.

اثبات. (الف) چون $\{h_i\}_{i \in I}$ یک پایهٔ ریس است، پس برای هر $i, j \in I$ داریم $\langle h_i, \tilde{h}_j \rangle = \delta_{i,j}$ لذا داریم $\langle \omega_j^f, \tilde{h}_i \rangle = \langle f_i, e_j \rangle$. بنابراین، برای هر $i \in I$ داریم

$$f_i = \sum_{j \in I} \langle f_i, e_j \rangle \tilde{e}_j = \sum_{j \in I} \langle \omega_j^f, \tilde{h}_i \rangle \tilde{e}_j.$$

(ب) چون برای هر $i, j \in I$ داریم $\langle \omega_j^f, \tilde{h}_i \rangle = \langle f_i, e_j \rangle$ ، پس $\sum_{j \in I} |\langle \omega_j^f, \tilde{h}_i \rangle|^2 < \infty$ اکنون نتیجه با استفاده از قسمت (الف) به دست می‌آید.

□

قضیه ۴.۲. فرض کنیم $\{f_i\}_{i \in I}$ یک دنبالهٔ بسل با کران A باشد، $\{h_i\}_{i \in I}$ و $\{e_j\}_{j \in I}$ دو پایهٔ ریس برای $\mathcal{H}$ باشند و M را عملگر تعریف شده در (۱.۲) در نظر می‌گیریم. فرض کنیم $\{f_i\}_{i \in I}$ یک R -دوگان $\{f_i\}_{i \in I}$ نسبت به $\{h_i\}_{i \in I}$ و $\{e_j\}_{j \in I}$ باشد. در این صورت، $\{\omega_j^f\}_{j \in I}$ یک دنبالهٔ بسل در $\mathcal{H}$ است. علاوه بر این، گزاره‌های زیر معادل هستند.

(۱) $R(M)$ (برد M) بسته است و M یک‌به‌یک است.

(۲) M از پایین کران دار است.

(۳) $\{f_i\}_{i \in I}$ یک قاب برای $\mathcal{H}$ است.

اثبات. فرض کنیم M عملگر تعریف شده در (۱.۲) باشد و $0 < B_1 \leq B_2 < \infty$ و $0 < C_1 \leq C_2 < \infty$ به ترتیب کران‌های $\{e_j\}_{j \in I}$ و $\{h_i\}_{i \in I}$ باشند. در این صورت، به‌ازای هر $f \in \mathcal{H}$ داریم:

$$\begin{aligned} \sum_{j \in I} |\langle \omega_j^f, f \rangle|^2 &= \sum_{j \in I} |\langle M(e_j), f \rangle|^2 = \sum_{j \in I} |\langle M^*(f), e_j \rangle|^2 \leq B_2 \|M^*(f)\|^2 \\ &= B_2 \left\| \sum_{i \in I} \langle h_i, f \rangle f_i \right\|^2 \leq AB_2 \sum_{i \in I} |\langle h_i, f \rangle|^2 \leq AB_2 C_2 \|f\|^2. \end{aligned}$$

بنابراین $\{\omega_j^f\}_{j \in I}$ یک دنبالهٔ بسل برای $\mathcal{H}$ است.

(۱) $\Leftrightarrow$ (۲). فرض کنیم $\{\varepsilon_i\}_{i \in I}$ یک پایهٔ متعامدیکه برای $\mathcal{H}$ باشد. عملگر خطی $\overline{M} : \mathcal{H} \rightarrow \mathcal{H}$ را به‌صورت $\overline{M}(\varepsilon_i) = \alpha \overline{M}(\varepsilon_i)$ که در آن $\overline{M}(\varepsilon_i) = \sum_{j \in I} \langle \varepsilon_i, f_j \rangle h_j$ و $\alpha \in \mathbb{C}$ ، تعریف می‌کنیم. چون $R(M)$ بسته است و M یک‌به‌یک است، پس $\overline{M}$ یک عملگر یک‌به‌یک با برد بسته است، لذا دارای وارون چپی مانند M' است. اکنون اگر $\overline{M}'$ را به‌صورت $\overline{M}'(\alpha \varepsilon_i) = \overline{\alpha} M'(\varepsilon_i)$ ، $\overline{M}' : R(\overline{M}) \rightarrow \mathcal{H}$ تعریف کنیم، آن‌گاه به‌سادگی به دست می‌آید که $\overline{M}'$ یک وارون چپ M است، لذا M از پایین کران‌دار است و (۲) به دست می‌آید.

استلزام (۲) $\Leftrightarrow$ (۱) واضح است.

(۲) $\Leftrightarrow$ (۳). فرض کنیم $0 < C_1 \leq C_2 < \infty$ کران‌های ریس $\{h_i\}_{i \in I}$ باشند و فرض کنیم M از پایین کران‌دار باشد؛ لذا اعداد مثبت A_1 و A_2 موجودند به‌طوری‌که برای هر $f \in \mathcal{H}$ داریم:

$$A_1 \|f\|^2 \leq \|M(f)\|^2 \leq A_2 \|f\|^2,$$

لذا

$$\sum_{i \in I} |\langle f, f_i \rangle|^2 \geq \frac{1}{C_2} \left\| \sum_{i \in I} \langle f_i, f \rangle h_i \right\|^2 = \frac{1}{C_2} \|M(f)\|^2 \geq \frac{A_1}{C_2} \|f\|^2.$$

اکنون چون $\{f_i\}_{i \in I}$ یک دنبالهٔ بسل است، نتیجه می‌گیریم که $\{f_i\}_{i \in I}$ یک قاب است و (۳) به دست می‌آید.
(۲) $\Leftrightarrow$ (۳). فرض کنیم $\{f_i\}_{i \in I}$ یک قاب با کران‌های $0 < A_1 \leq A_2 < \infty$ باشد و $0 < C_1 \leq C_2 < \infty$ کران‌های ریس $\{h_i\}_{i \in I}$ باشند. در این صورت، برای هر $f \in \mathcal{H}$ داریم:

$$\|M(f)\|^2 = \left\| \sum_{i \in I} \langle f_i, f \rangle h_i \right\|^2 \leq C_2 \sum_{i \in I} |\langle f_i, f \rangle|^2 \leq A_2 C_2 \|f\|^2.$$

به‌طور مشابه می‌توان به دست آورد که $\|M(f)\|^2 \geq A_1 C_1 \|f\|^2$ و (۲) حاصل می‌شود. $\square$

در قضیهٔ زیر، با استفاده از عملگر مزدوج-خطی M ، یک ساختارسازی برای پایه‌های ریس ارائه می‌شود.

قضیه ۵.۲. فرض کنیم $\{f_i\}_{i \in I}$ یک دنبالهٔ بسل و $\{h_i\}_{i \in I}$ یک پایهٔ ریس برای $\mathcal{H}$ باشد. در این صورت، عملگر مزدوج-خطی $M : \mathcal{H} \rightarrow \mathcal{H}$ (تعریف شده در (۱.۲)) وارون‌پذیر است اگر و فقط اگر $\{f_i\}_{i \in I}$ یک پایهٔ ریس باشد.

اثبات. فرض کنیم $\{f_i\}_{i \in I}$ یک پایهٔ ریس باشد، لذا $\{f_i\}_{i \in I}$ یک قاب است و بنابر قضیه ۴.۲، M یک‌به‌یک است و $R(M)$ بسته است. اکنون نشان می‌دهیم M پوشا است. چون $\{f_i\}_{i \in I}$ یک پایهٔ ریس است، برای هر $i, j \in I$ داریم $\langle f_i, \tilde{f}_j \rangle = \delta_{ij}$ ، لذا برای هر $j \in I$ خواهیم داشت:

$$h_j = \sum_{i \in I} \langle f_i, \tilde{f}_j \rangle h_i = M(\tilde{f}_j) \in R(M).$$

حال، با در نظر گرفتن این نکته که $\{h_i\}_{i \in I}$ یک پایهٔ ریس برای $\mathcal{H}$ است و $R(M)$ در $\mathcal{H}$ بسته است، نتیجه می‌گیریم که M پوشا است، لذا M وارون‌پذیر است.

برعکس، فرض کنیم M وارون‌پذیر و $0 < A_1 \leq A_2 < \infty$ کران‌های ریس $\{h_i\}_{i \in I}$ باشند. در این صورت، برای هر $f \in \mathcal{H}$ داریم:

$$\sum_{i \in I} |\langle f_i, f \rangle|^2 \geq \frac{1}{A_2} \left\| \sum_{i \in I} \langle f_i, f \rangle h_i \right\|^2 = \frac{1}{A_2} \|M(f)\|^2 \geq \frac{1}{A_2} \frac{1}{\|M^{-1}\|^2} \|f\|^2.$$

بنابراین، $\{f_i\}_{i \in I}$ یک قاب برای $\mathcal{H}$ است. برای کامل کردن برهان، کافی است نشان دهیم که اگر $\{c_i\}_{i \in I} \in \ell^2(I)$ به طوری که $\sum_{i \in I} c_i f_i = 0$ ، آن گاه به ازای هر $i \in I$ داریم $c_i = 0$. چون $M^*(f) = \sum_{j \in I} \langle h_j, f \rangle f_j$ ، پس به ازای هر $i \in I$ داریم $f_i = M^*(\tilde{h}_i)$ و چون M^* پیوسته است پس

$$\sum_{i \in I} c_i f_i = M^* \left(\sum_{i \in I} \overline{c_i} \tilde{h}_i \right) = 0.$$

اما چون M پوشا است، M^* یک به یک است، لذا خواهیم داشت $\sum_{i \in I} \overline{c_i} \tilde{h}_i = 0$ و چون $\{\tilde{h}_i\}_{i \in I}$ یک پایه ریس است، به ازای هر $i \in I$ داریم $c_i = 0$ و حکم ثابت می شود. $\square$

ملاحظه ۶.۲. فرض کنیم $\{f_i\}_{i \in I}$ یک قاب با عملگر S باشد. اگر $\{\omega_j^*\}_{j \in I}$ یک R -دوگان $\{S^{-1} f_i\}_{i \in I}$ نسبت به دو پایه ریس $\{\tilde{e}_j\}_{j \in I}$ و $\{h_i\}_{i \in I}$ باشد، آن گاه برای هر $j, k \in I$ داریم:

$$\begin{aligned} \langle \omega_j^f, \omega_k^* \rangle &= \left\langle \sum_{i \in I} \langle f_i, e_j \rangle h_i, \sum_{l \in I} \langle S^{-1} f_l, \tilde{e}_k \rangle \tilde{h}_l \right\rangle \\ &= \sum_{i \in I} \langle f_i, e_j \rangle \langle \tilde{e}_k, S^{-1} f_i \rangle \\ &= \left\langle \tilde{e}_k, \sum_{i \in I} \langle e_j, f_i \rangle S^{-1} f_i \right\rangle \\ &= \langle \tilde{e}_k, e_j \rangle = \delta_{jk}. \end{aligned}$$

قضیه زیر را که در واقع تعمیمی از نکته فوق است، می توان به عنوان روابط دومتعامدی وکسلر-راز^۱ [۱۱] در نظریه قابهای مجرد دانست.

قضیه ۷.۲. فرض کنیم $\mathcal{F} = \{f_i\}_{i \in I}$ و $\mathcal{G} = \{g_i\}_{i \in I}$ دو قاب و $\mathcal{H} = \{h_i\}_{i \in I}$ ، $\mathcal{E} = \{e_j\}_{j \in I}$ دو پایه ریس برای $\mathcal{H}$ باشند. همچنین فرض می کنیم M_1, M_2 و $S_{\mathcal{F}, \mathcal{G}}$ روی $\mathcal{H}$ به صورت زیر تعریف شوند:

$$M_1(f) = \sum_{i \in I} \langle f_i, f \rangle h_i, \quad M_2(f) = \sum_{i \in I} \langle g_i, f \rangle \tilde{h}_i, \quad S_{\mathcal{F}, \mathcal{G}}(f) = \sum_{i \in I} \langle f, f_i \rangle g_i,$$

در این صورت گزاره های زیر معادل هستند:

$$(۱) \quad \mathcal{F} \text{ یک دوگان برای } \mathcal{G} \text{ است.}$$

$$(۲) \quad S_{\mathcal{F}, \mathcal{G}} = S_{\mathcal{G}, \mathcal{F}} = Id_{\mathcal{H}}.$$

$$(۳) \quad \text{برای هر } j, k \in I \text{ داریم } \langle M_1(e_j), M_2(\tilde{e}_k) \rangle = \delta_{jk}.$$

اثبات. با توجه به تعریف دوگان یک قاب، هم ارزی (۱) و (۲) واضح است.

(۲) $\Leftrightarrow$ (۳). چون $S_{\mathcal{F}, \mathcal{G}} = S_{\mathcal{G}, \mathcal{F}} = Id_{\mathcal{H}}$ و با در نظر گرفتن اینکه $\{h_i\}_{i \in I}$ و $\{\tilde{h}_i\}_{i \in I}$ دومتعامد هستند، داریم

$$\langle M_1(f), M_2(g) \rangle = \langle g, f \rangle.$$

لذا

$$\langle M_1(e_j), M_2(\tilde{e}_k) \rangle = \langle \tilde{e}_k, e_j \rangle = \delta_{jk}.$$

(۲) $\Leftrightarrow$ (۳). فرض کنیم (۳) برقرار باشد. با توجه به تعریف M_1, M_2 و $S_{\mathcal{G}, \mathcal{F}}$ برای هر $x, y \in \mathcal{H}$ داریم،

$$\langle M_1(x), M_2(y) \rangle = \langle S_{\mathcal{G}, \mathcal{F}}(y), x \rangle.$$

^۱Wexler-Raz

اینک، با استفاده از فرض، تساوی زیر حاصل می‌شود:

$$\delta_{jk} = \langle \tilde{e}_k, e_j \rangle = \langle e_j, \tilde{e}_k \rangle = \langle M_{\setminus}(e_j), M_{\Upsilon}(\tilde{e}_k) \rangle = \langle S_{\mathcal{G}, \mathcal{F}}(\tilde{e}_k), e_j \rangle.$$

پس $S_{\mathcal{G}, \mathcal{F}}(\tilde{e}_k) = \tilde{e}_k$ (برای هر $k \in I$). حال چون $S_{\mathcal{G}, \mathcal{F}}$ یک عملگر کران‌دار و $\{\tilde{e}_j\}_{j \in I}$ یک دنباله کامل در $\mathcal{H}$ است، خواهیم داشت $S_{\mathcal{G}, \mathcal{F}} = Id_{\mathcal{H}}$. با اثباتی مشابه، تساوی $S_{\mathcal{F}, \mathcal{G}} = Id_{\mathcal{H}}$ نیز حاصل می‌شود. $\square$

لازم به ذکر است که قضیه ۳ در [۱] حالت خاصی از قضیه فوق است.

References

- [1] Casazza, P., Kutyniok, G., & Lammers, M.C. (2004). Duality principles in frame theory. *J. Fourier Anal. Appl.*, 10, 383–408. DOI: <https://doi.org/10.1007/s00041-004-3024-7>.
- [2] Casazza, P., Kutyniok, G., & Lammers, M.C. (2005). Duality principle, localization of frames, and Gabor theory, Optics and photonics. *International Society for Optics and Photonics*. DOI: <https://doi.org/10.1117/12.615440>.
- [3] Christensen, O., Kim, H.O., & Kim, R.Y. (2011). On the duality principle by Casazza, Kutyniok, and Lammers. *J. Fourier Anal. Appl.*, 17, 640–655. DOI: <https://doi.org/10.1007/s00041-010-9151-4>.
- [4] Chuang, Z., & Zhao, J. (2015). On equivalent conditions of two sequences to be R -dual. *Journal of Inequalities and Applications*, 10, 1–8. DOI: <https://doi.org/10.1186/s13660-014-0529-8>.
- [5] Feichtinger, H.G., & Grochenig, K. (1997). Gabor frames and Time-Frequency Analysis of Distributions. *Journal of Functional Analysis*, 146, 464–495. DOI: <https://doi.org/10.1006/jfan.1996.3078>.
- [6] Folland, G.B. (1994). A Course in Abstract Harmonic Analysis. *CRC Press*. DOI: <https://doi.org/10.1201/b19172>.
- [7] Gabor, D. (1946). Theory of communications. *J. Inst. Elec. Eng.*, 93, 429–457.
- [8] Gröchenig, K. (2001). Foundation of time-frequency analysis. *Birkhäuser, Boston*. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-1-4612-0003-1>.
- [9] Ron, A., & Shen, Z. (1997). Weyl-Heisenberg frames and Riesz bases in $L_2(\mathbb{R})$. *Duke Math. J.*, 89, 237–282. DOI: <https://doi.org/10.1215/S0012-7094-97-08913-4>.
- [10] Stoeva, D.T., & Christensen, O. (2015). On R -duals and the duality principle in Gabor analysis. *J. Fourier Anal. Appl.*, 21, 383–400. DOI: <https://doi.org/10.1007/s00041-014-9376-8>.
- [11] Wexler, J., & Raz, S. (1990). Discrete Gabor expansions. *Signal Proc.*, 21, 207–220. DOI: [https://doi.org/10.1016/0165-1684\(90\)90087-F](https://doi.org/10.1016/0165-1684(90)90087-F).
- [12] Xiao, X.M., & Zhu, Y.C. (2009). Duality principle of frames in Banach spaces. *Acta. Math. Sci. Ser. A. Chin.*, 29, 94–102.